

Kulturdepartementet

postmottak@kud.de.no

Kopi: caroline.orvik@kud.dep.no

Vår dato 29.06.2020

Deres dato 26.06.2020

Vår referanse

Deres referanse 20/2039-55

Høringsuttalelse til forskrift om midlertidig kompensasjonsordning for redaktørstyrte medier med fall i omsetning som følge av COVID-19-utbruddet

Norsk Presseforbund er en paraplyorganisasjon, med hovedvekt på presseetikk, pressefrihet og åpenhet/innsyn.

Mediebedriftenes Landsforening representerer 321 bedrifter med 8800 årsverk; 201 mediehus (185 aviser (148 lokalaviser) - kommersiell allmennkringkasting - magasiner - lokal-tv).

Norsk Journalistlag organiserer ca. 8000 medlemmer med journalistikk som yrke, også ledere og frilansere, og ca. 600 studenter.

Norsk Redaktørforening (NR), organiserer ca. 760 norske redaktører fra alle typer nyhets- og aktualitetsmedier.

Landslaget for lokalaviser (LLA) er interesseorganisasjonen for over 110 lokalaviser landet rundt.

Fagpressen organiserer 220 fag- og dybdemedier.

Norsk Lokalradioforbund organiserer 126 lokalradiokonsesjonærer over hele landet.

Oppsummering

- Betydningen av troverdig, redigert nyhetsformidling og en åpen og opplyst offentlig samtale kan knapt overvurderes. Derfor er vi glad for at det kommer en kompensasjonsordning for mediene, som har hatt store økonomiske tap som følge av COVID-19-utbruddet. Imidlertid viser våre beregninger at den ikke vil få tilstrekkelig effekt. Foreløpige tall viser at den treffer kun 1/3 av mediehusene og kompenserer bare for 1/5 av tapene.
- Med bakgrunn i formålet med ordningen mener vi at det bør åpnes for å forlenge ordningen, slik det også er gjort for de generelle ordningene for næringslivet, dersom omsetningssvikten fortsetter etter 30. juni.
- Grenseverdien for å falle inn under ordningen bør være lavere enn 15 prosent omsetningstap. Dette er et stort tap for mediene grunnet mediernes spesielle inntektsstruktur, og for å sikre medier med svak økonomi bør grensen settes på 12 prosent.
- Vi mener at i likhet med slik det er i den generelle kompensasjonsordningen for næringslivet må hver kalendermåned sees for seg. På den måten blir det mulig å motta kompensasjon for en eller flere måneder selv om man ikke ville være kvalifisert for hele perioden sett under ett.
- Vi mener kompensasjonsfaktoren bør settes til 80 pst., fordi en faktor på 60 pst. legger et for stort tap på bedriftene.
- Vi mener at avkorting for permitterte journalister bør være krone for krone. Dette vil stimulere til å ta journalister tilbake fra permittering. I likhet med den generelle kompensasjonsordningen for næringslivet mener vi at det ikke skal foretas avkorting for redusert arbeidsgiveravgift.

- Vi mener grensen når beregnet kompensasjon ikke tildeles må senkes fra det foreslåtte 25.000 kr per periode til 5.000 kr per periode, som er gjennomsnittet i den generelle kompensasjonsordningen for næringslivet.
- Vi ber om at det legges opp til at utbetaling kan skje så raskt som overhodet mulig. Det vil si at halve kompensasjonsbeløpet utbetales umiddelbart etter at søknad er sendt, og at resten avregnes etter at det er klart hvor stort beløp det totalt søkes om og man ser om avkortning er nødvendig.

Betydningen av en virksom kompensasjonsordning

Mediene er demokratiets infrastruktur. Et mangfold av lokale, regionale og nasjonale medier som informerer om det som skjer og avdekker kritikkverdige forhold, er helt sentralt i et demokrati.

Regjeringen peker på det samme i Prop. 67 S (2019 – 2020) fra Finansdepartementet, hvor følgende står (s. 27-28): «*Redaktørstyrte medier er en viktig grunnstein i et demokratisk og fritt samfunn, og har en viktig rolle i norske lokalsamfunn.*»

Krisen har tydeliggjort nøkkelrollen redaktørstyrte, journalistiske medier har, også for tilliten samfunnet er avhengig av. Det er gjennom disse mediene befolkningen får informasjon om hva som skjer, og det er de samme mediene som holder et kritisk øye med hvordan ansvarlige myndigheter håndterer krisen og som fungerer som en arena for debatten om hva og hvordan ting skjer – funksjoner som gjerne kalles mediens samfunnsrolle. En god samfunnsutvikling krever et velfungerende mediemangfold. Dette vil også ha effekt i kampen mot 'falske' nyheter, konspirasjoner og desinformasjon.

Derfor er vi glad for, og det er viktig både for samfunnet og for mediene, at det kommer en kompensasjonsordning. Imidlertid viser våre beregninger at den ikke vil få tilstrekkelig effekt. Foreløpige tall viser at den treffer kun 1/3 av mediehusene og kompenserer bare for 1/5 av tapene.

Kommentarer til forskriftsforslaget

§ 1 Formål

Vi vil understreke at formålet med ordningen, «å bidra til at disse mediene i størst mulig grad kan opprettholde sin redaksjonelle virksomhet.» er svært viktig i lys av disse mediens sentrale rolle i samfunnet.

§ 2 Ordningens varighet

Departementet foreslår at ordningen skal gjelde fra og med 15. mars til og med 30. juni. Med bakgrunn i formålet med ordningen mener vi at det bør åpnes for å forlenge ordningen, slik det også er gjort for de generelle ordningene for næringslivet, dersom omsetningssvikten fortsetter etter 30. juni.

§ 3 Registrering mv.

Vi har ingen merknader til § 3.

§ 4 Medier som omfattes av ordningen

Vi støtter at ordningen skal gjelde for medier som faller inn under virkeområdet til medieansvarsloven jf. medieansvarsloven § 2 og som har utpekt en redaktør jf. medieansvarsloven § 4.

§ 5 Krav til omsetningsfall

Departementet foreslår at for å kunne motta kompensasjon, må mediet eller mediene ha hatt et fall i omsetningen på 15 prosent eller mer i henhold til § 6 i perioden 15. mars til og med 30. juni som en følge av COVID-19 utbruddet.

Vi mener at i likhet med slik det er i den generelle kompensasjonsordningen for næringslivet må hver kalendermåned sees for seg, slik at det blir mulig å motta kompensasjon for en eller flere måneder selv om man ikke ville være kvalifisert for hele perioden sett under ett.

Grenseverdien for å falle inn under ordningen bør være lavere enn 15 prosent omsetningstap. Dette er et stort tap for mediene grunnet mediens spesielle inntektsstruktur, og for å sikre medier med svak økonomi bør grensen settes på 12 prosent.

§ 6 Beregning av omsetningsfall

(1) Vi er enig i forslaget til beregning av omsetningsfall, men i tråd med vårt forslag om at hver kalendermåned må sees for seg må omsetningsfall beregnes per måned.

(2) Departementet foreslår at med omsetning menes:

a) inntekter fra brukerbetaling som gir tilgang til foretakets medieprodukter, herunder inntekter fra abonnement, medlemskontingent løssalg eller distribusjonsinntekter.

b) inntekter fra salg av markedsføring som inngår i foretakets medieprodukter, herunder reklame, rubrikkannonser, sponing eller produktplassing som er utført. Inntekter fra salg av annonseplass i produkter som eies av andre, eller andre relaterte tjenester som for eksempel annonseproduksjon, regnes ikke som omsetning etter denne forskriften.

c) inntekter fra radiobingo.

Vi støtter forslaget til definisjon av omsetning.

§ 7 Ytterligere vilkår

Vi er enig i disse vilkårene.

§ 8 Hva det kan gis kompensasjon for

Det foreslås at kompensasjon oppad begrenset til 60 pst. av det totale omsetningsfallet i søkers kompensasjonsberettigede medieprodukter i perioden ordningen gjelder for, med avkortning for ev. permitterte journalistiske årsverk i perioden 15. mai til og med 30. juni 2020.

Vi mener kompensasjonsfaktoren bør settes til 80 pst., fordi en faktor på 60 pst. legger et for stort tap på bedriftene. Det vil kunne gi risiko for en så vidt stor svekkelse av økonomien at det blir nødvendig å gjøre tiltak som kan svekke journalistikken. Derfor bør grensen settes så høyt som mulig.

Vi mener at avkorting for permitterte journalister bør være krone for krone. Dette vil stimulere til å ta journalister tilbake fra permittering.

§ 9 Beregning av kompensasjon

(1) Her mener vi at multiplikasjonsfaktoren skal være 0,8.

(2) Her mener vi at avkorting for permitterte journalister bør være krone for krone. Dette vil stimulere til å ta journalister tilbake fra permittering.

(3) I likhet med den generelle kompensasjonsordningen for næringslivet mener vi at det ikke skal foretas avkortning for redusert arbeidsgiveravgift.

(4) Vi mener grensen når beregnet kompensasjon ikke tildeles må senkes fra det foreslåtte 25.000 kr per periode til 5.000 kr per periode, som er gjennomsnittet i den generelle kompensasjonsordningen for næringslivet.

§ 10 Tildelingskriterier

(1) Her foreslår departementet at det tildeles kompensasjon én gang per søker. Vi foreslår månedlige beregninger, med én tildeling per søker.

(2) Vi støtter at dersom rammen ikke rekker til full kompensasjon, vil den prosentvise avkortningen være lik for alle søkere som oppfyller ordningens vilkår.

§ 11 Søknad om kompensasjon

Vi har ingen merknader til § 11.

§ 12 Hvem kan søke

Vi har ingen merknader til § 12.

§ 13 Dokumentasjon

Vi har ingen merknader til § 13.

§ 14 Saksbehandlingsregler

Vi har ingen merknader til § 14.

§ 15 Kontroll

Vi er enig i at det bør gjennomføres kontroll, slik at man sikrer at kompensasjonen går til medier som oppfyller kravene.

§ 16 Utbetaling av kompensasjon

Departementet foreslår at utbetaling av kompensasjon skal skje snarest og senest tre uker etter at det er fattet vedtak om utbetaling av kompensasjon.

Med bakgrunn i den krevende situasjonen mange mediehus befinner seg i ber vi om at det legges opp til at utbetaling kan skje så raskt som overhodet mulig, og at halve kompensasjonsbeløpet utbetales umiddelbart etter at søknad er sendt, og at resten avregnes etter at det er klart hvor stort beløp det totalt søkes om og man ser om avkortning er nødvendig.

§ 17 Tilbakebetaling

Vi har ingen merknader til § 17.

§ 18 Ikrafttredelse

Vi har ingen merknader til § 18.

Videre fremdrift

Vi utdyper gjerne forslagene i møte med departementet dersom det er nødvendig.

Ordningen må evalueres raskt, med tanke på mulige videre tiltak.

Vennlig hilsen

*Randi S. Øgrey, adm.dir. Mediebedriftenes
Landsforening*

Hege Iren Frantzen, leder Norsk Journalistlag

*Arne Jensen, generalsekretær Norsk
Redaktørforening*

*Tomas Bruvik, generalsekretær Landslaget for
lokalaviser*

Per Brikt Olsen, adm.dir. Fagpressen

*Elin Floberghagen, generalsekretær Norsk
Presseforbund*

*Pål Lomeland, daglig leder Norsk
Lokalradioforbund*